

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – РУСЕ

Русе 7000, ул. „Цариброд“ 6, тел. 082 511632, факс 082 511664, e-mail: as@admcourt-ruse.com, www.admcourt-ruse.com

Изх. № АС- 21/04.02.2014 г.

ДО
ПРЕДСТАВЛЯВАЩИЯ ВСС

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
11-11-035	06-02-2014

ДО
КОМИСИЯ “МЕЖДУНАРОДНА
ДЕЙНОСТ”

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Д О К Л А Д

Относно: участие на Елга Цонева – председател на Административен съд – Русе в среща на проектните екипи на Европейската мрежа на съдебни съвети

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО НАЙДЕНОВА,

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

С решение по протокол № 47/28.11.2013г. на ВСС бях командирована като представител на съдебната власт за участие в среща на работния екип по Проекта на Европейската мрежа на съдебните съвети „Стандарти – 4 Разпределение на делата”, за периода 8-10 декември, 2013г. в Брюксел, Белгия.

В началото на съвещанието членовете на екипа одобриха протокола от предходното заседание, проведено на 30 септември-01 октомври в Брюксел.

След това работата продължи с обсъждане на отговорите и формулиране на възможни стандарти и/или индикатори в областта на разпределяне на делата в рамките на съда, като се следваше поредността на въпросите от Въпросника (представен на ВСС с предходния доклад от командировка).

В началото на обсъжданията бе подчертано отново, че формулирането на стандартите е обвързано с прогласения принцип в чл.6 от КЗПЧОС - Всяко лице при определянето на неговите граждански права и задължения или при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона.

ЗС ММД
06.02.14

А. Камболова
07.02.14

Всеки участник в екипа последователно представи в резюме отговорите по въпроси от № 1 до № 6 от Въпросника и съществените постижения във всяка държава по тези въпроси. Единодушно бе подкрепено мнението, че процесът на разпределяне на делата, респ. евентуалните стандарти в тази област, следва да балансира и да съчетава разумно две основни ценности – непристрастност (независимост) на съда и ефективна организация на работата на съда. Всяка една от правните системи придава различна тежест на всеки от тези фактори.

Презентациите на правната уредба на разпределянето на делата в различните държави показва различия между двете основни правни системи: континенталната система и системата на общото право. Системата на общото право (Англия и Уелс, Шотландия, Северна Ирландия, Република Ирландия, както и Холандия, Норвегия), се характеризира с по-голяма гъвкавост. Така например, в Обединеното кралство основните принципи при разпределяне на делата са: наличност на съдията (да е на разположение) и опит в съответната материя, а в Република Ирландия – осигуряване на ефективно правосъдие. В тези държави е допустимо дела с особена сложност или с голям медиен и обществен интерес да бъдат разпределени по преценка на председателя на съда.

Правна уредба на разпределяне на делата

По общо правило в държавите, където съществува правна регламентация на разпределяне на делата, тя се намира на две нива – в първичното законодателство и/или подзаконовни актове и във Вътрешни правила на съответния съд.

Цели на правната уредба за разпределяне на делата

Общите принципи и цели, декларирани от всички държави, участници в проекта са: равномерна натовареност на съдиите; непристрастност; прозрачност; компетентност/специализация.

Постигането на тези цели се осигурява чрез случайното разпределение на делата. То се осигурява по различни начини – в някои държави е въведено електронно разпределение /Италия, Румъния, Литва, Португалия, България, Швеция/. В други държави случайността се постига чрез комбинация и с други методи – напр. по азбучен ред на съдиите, на жалбоподателите и т.н., както например в Дания, Германия, Унгария, Латвия.

Критерии при разпределяне на делата

В държавите от англосаксонската система не се използват електронни програми. Там принципът на случайността се постига чрез разпределяне на делото на този съдия, който е свободен за разглеждане на казуса или има съответната професионална квалификация (специализиран в материята), с оглед постигане на бързо и ефективно разглеждане на делата.

В повечето държави сложността на казуса и моментната натовареност на съдията не се вземат предвид при разпределяне на новопостъпили дела.

Интересна и продължителна дискуссия предизвика въпросът дали медийният интерес, респ. обществен интерес, следва да се отчита като един от факторите за сложност на делата. В Англия, Холандия, Норвегия е дадена възможност на ръководителя на съда по собствена преценка да разпределя

дела, характеризиращи се с голям медиен или обществен интерес /high profile cases/, които са обикновено наказателни дела. Като типичен пример в това отношение бе посочен случайт „Брейвик“ в Норвегия, който е бил разпределян на съдия -докладчик по усмотрение на административния ръководител и без излагане на мотиви. Изказаха се мнения, че може би е по-добре преценката за разпределяне на особено „чувствителни“ дела, с голям медиен интерес, да се прави от екип съдии /напр. 3 или 5/.

Системата на „претеглени“ дела (“weighted caseload”) е възприета в някои от държавите, представени в екипа: Румъния, Дания, Австрия, Холандия.

Съществена е ролята на специализацията при разпределяне на делата. По принцип след като делото е разпределено според материята, т.е. отчетена е специализацията, следва случайно разпределяне, което може да се извърши електронно или ръчно по предварително избран принцип.

Методи за разпределяне на делата – автоматично /компютърна система/ или ръчно.

Голямо разнообразие на възприетите и прилагани решения. Най-общо, може да се каже, че повечето от държавите в Западна и Северна Европа не прилагат автоматизирани системи за разпределяне или ги прилагат наред с други методи, докато държавите от Източна Европа, Австрия, Италия и Испания, залагат изключително или преимуществено на автоматизирани, компютърни програми.

Принципи за разпределяне на делата в зависимост от вид на съда и инстанцията

По този въпрос преобладаващата практика в европейските държави е, че се използва унифицирана система от правила за разпределяне на делата независимо от вид, степен, район на съда, като е възможно детайлизиране и доразвитие на унифицираните правила в зависимост от специфични особености на конкретния съд /големина на съда, степен на съда, специализация и др./.

Някои от държавите докладваха за липса на унификация в тази насока и възможност съдилищата да избират различни режими за разпределяне на делата – напр. Унгария и Холандия.

По време на срещата единодушно бе взето решение да се изиска информация от Европейските съдилища /Съд на ЕС и Общият съд/ относно реда и критериите за разпределяне на делата с цел подпомагане работата на екипа при формиране на стандарти относно разпределяне на делата.

Обобщавайки резултатите от първата среща на проектния екип, членовете на екипа постигнаха съгласие формулирайки следните 8 проекти на стандарти относно разпределяне на делата:

1. Трябва да съществува установен **метод** за разпределяне на делата. Той може да се съдържа в закон, подзаконов акт, съдебна или административна практика. Методологията за разпределяне следва да е достъпна за обществото.
2. **Целта** на процедурата по разпределяне на делата е предоставяне на бързо, ефективно и справедливо правосъдие.

3. **Принципите и критериите**, които се прилагат при разпределяне на делата трябва да са обективни и да включват: вид и сложност на казуса; законност на процедурата; правен и справедлив процес; независимост на съдията; компетентност, опит и специализация на съдията; наличност и натоварване на съдията; безпристрастност на съдията; общественото усещане за независимост и безпристрастност на процеса на разпределяне на делата.
4. Приложимите критерии при разпределяне на делата трябва да се вземат предвид както при административното разпределяне, така и при разпределянето от административния ръководител.
5. **Сложността на делото** би могло да се дефинира като включваща някои от следните фактори: брой страни; брой свидетели; брой страници на делото/преписката; правни въпроси; брой експертизи; предполагаема продължителност на процеса; медиен и/или обществен интерес
6. Делата могат да се разпределят **ръчно или чрез компютърен метод, или комбинация от двете**. Всички споменати са **еднакво приемливи** при условие, че се използва предварително установения и оповестен метод.
7. Методът за разпределяне трябва да бъде в съответствие с критериите посочени в т.3 /по-горе/, който следва да се прилага еднообразно при съобразяване с някои различие произтичащи от вид, големина, степен на съда, съдебен район или сложност на казуса.
8. Разпределянето на делата е отговорност на административния ръководител на съда, но практическото прилагане на разпределяне на делата може да бъде делегирано на друг съдия или съдебен служител.

Следващата среща на проектния екип е във Варшава, Полша на 17-18 февруари.

04.02.2014г.
Гр.Русе

С уважение:

/Елга Понева- председател на АС-Русе/